

היכל הפרשה

להבין ולהשכיל ללמוד וללמד בהיכל הפרשה * גיליון 23 שמחת חודש אדר תשפ"ה * מייל 7660090@gmail.com

נקודות אור בחודש אדר המלמדים הנהגה נכונה בהליכות חיינו יום יום בדרכה של תורה

קדושת זמני קריאת המגילה המלמדים אותנו דרכי אמת בעבודת השם

הרבי הנועם אלימלך רבי של תורה ויראת שמים טהורה מלמד את עניני הפורים בדרכה של החסידות הנכונה שלב אחרי שלב איך נכנסים באים ומגיעים לעבודת השם. ועל ידי זה זוכים להשפעות טובות ולגאולה בדרכה של תורה, ובאמת אין צורך להאריך בביאורים אלא ללמוד בישוב הדעת את דבריו הק' של הרבי ופשוט להפנים ולקיים. וזה לשונו הק':

התורה הקדושה מלמדת אותנו דרכי מוסר ותוכחה. איך יוכיח אדם את חבריו, דהנה **האדם הרוצה להוכיח** {או ללמד תורה ל} **בני אדם**, צריך להיות קדוש וטהור בכל בחינותיו דהיינו נר"נ, הוא טהור וגופו טהור, ואז "הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא", דאי לאו הכי שיהיה נבחן עם כל אופניו בקדושה ובטהרה, אזי בלתי אפשרי שתוכחתו יעלה כהוגן, אף אם יצוה בטוב לבני אדם ויעשו על פיו, גם שניהם אינם יכולים שיהיה מעשיהם בשלימות, **ויפנה לבבם זה בכה יאמר בלבבו להתפאר בלבו איך מעלתו גדולה שזיכה את חבריו במצות ה' לעשותה ותועבת ה' כל גבה לב**, וזה יאמר בלבו ג"כ בהתפארות להתפאר בפני בני אדם ולא יעשה המצוה בשלימות לכבוד השי"ת רק שיבוא לו פניות רבות בלבבו, וכל זה הוא מחמת שזה המצוה לו בטוב אין שלם בצדקו בכל בחינותיו כנ"ל, אבל הצדיק השלם, לו ראוי והגון להוכיח, והעושה במצותו אף בפניו ולא יגבה לבבו בקרבו לשום פניה אחרת לא הוא ולא העושים, רק שניהם כאחד טובים יעשו לכבוד השי"ת.

וזהו "ואתה", דוי"ו הוא המוסיף על הענין, דהיינו "אתה" עם כל בחינותיך כנ"ל, "תצוה את בני ישראל", ע"ד דאיתא בגמרא "וה' - הוא ובית דינו", דהוי"ו הוא המוסיף על הענין, וכמו כן הפירוש כאן, "ואתה תצוה" בטוב, שזה נקרא ציווי, ע"ד דאיתא בספרים מצוה בטוב ומזהיר ברע, ואם תצוה עליהם עם כל הבחינות שלך כנ"ל, תפעול שלא תבואו לידי פניות אחרת לא אתה ולא הם, וזהו "ויקחו אליך שמן זית", דהיינו כל התשובות והמצוות שיעשו, שזה רמז "שמן זית זך", "כתית למאור", כדאיתא באלשיך הקדוש פירושו באורך, **שצריך האדם לכתת ולשבר עצמו בענויים וסיגופים בשביל עבודת הבורא יתברך ע"ש**, וכל זאת גם אם יעשו בפניך לא תבוא אתם לידי פניה אחרת חלילה, וזהו "ויקחו אליך", ר"ל בפניך, שאתה רואה עשותם כמצותך על ידך ולא תפנו לשום פניה רק ליחוד שמו יתברך, "להעלות נר תמיד", ר"ל שלא תהיה כוונתכם רק להעלות הקדושה והאור העליון הנקרא "נר", "תמיד" פירוש שתראה שלא תזוז ממך הקדושה והאור העליון לעולם. וזהו הפירוש הפסוק "אש תמיד תוקד על המזבח", פירוש שהכתוב מזהיר שיהא תמיד הקדושה ואור העליון בוער כך שלא תכבה לעולם, דהיינו שתוסיף אור וקדושה שלא יכבה לעולם.

וזהו שאמרו חז"ל "אין צו אלא זירוז מיד ולדורות", גם בזה הורו לנו חז"ל דרכי מוסר השכל. להוכיח בני אדם באופן זה, דהיינו שיחזיקו עצמם תמיד בהכנעה גדולה ולא בשום מדריגה, רק כמתחיל בעבודת הבורא עתה בסיבה ראשונה המביאה לידי עבודתו יתברך שהוא הזריזות, ע"ד שאמר התנא "זריזות מביא כו' עד לידי רוח הקודש כו'", ונמצא יכול האדם לבוא ע"י הזריזות לידי מדריגות גדולות, אעפ"כ אם יהיה לו כל המדריגות לא יחזיק עצמו רק שהוא בהתחלה ראשונה של זריזות. וזה "אין צו אלא זירוז", ר"ל שלא יהא עיקר הציווי ברצותך לצוות לבוא על עבודתו יתברך, לא תצוה להם "אלא זירוז", ר"ל שלא יחזיקו עצמם בשום מדריגה, רק בהתחלה שהוא

זירוז, הן "מיד" והן "לדורות", ר"ל אף אם יהיה לו כל המדריגות. {ידע שעדיין נמצא רק בשליבה הראשונה שהיא מדת צו הזריזות}

"וביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כיס", דאיתא בגמרא "מהיכן מתחילין לקרוא המגילה, ר"מ אומר מתוקפו של אחשורוש, ור"י אומר מתקפו של מרדכי מאיש יהודי", ופולגתייהו יש לפרש ע"ד הרמז, דהנה יש שני מדריגות צדיקים, {האדם המוכיח} יש צדיק שהוא ממתיק הדינים, ויש צדיק שממשיך כולו רחמים ואין צריך להמתקת הדינים כלל.

וזהו פירוש "מגילה נקראת באחד עשר", דהנה השי"ת הראה ליחזקאל הנביא התורה כתובה על מגילה פנים ואחור, י"ל הפירוש דהנה השי"ת נתן הבחירה לאדם כמש"ה ראה נתתי לפניך את החיים וכו' ובחרת בחיים, וזה רמז ג"כ במגילה זאת שהראה אותה פנים ואחור, דהיינו שנתן השי"ת הבחירה לאדם בלימוד תורתו הקדושה ללומדה ב"פנים" דהיינו לשמה, או "אחור" ר"ל שלא לשמה לאיזה פניה וסיבה אחרת חלילה, ובודאי ראוי לקיים הכתוב "ובחרת בחיים", וזה שהורו לנו חז"ל דרכי לימוד באופנים חלוקים, דהיינו דרך האחד הוא "מגילה נקראת", ר"ל דלימוד התורה הקדושה יהיה בדרך הזה, דהתורה נקראת מגילה כנ"ל, יהיה "באחד עשר", ר"ל לתקן עולם עשיה שהוא עולם אשר שולטים הדינים וצריך להמתיקם, וזה רמז "אחד עשר", דהיינו הדינים וסיטרא אחרא שהוא י"א, ולזה החיוב מוטל על כל בני אדם לומר סימני הקטורת קודם משנת איזהו מקומן, בכדי שימתיק בי"א סימני הקטורת את י"א כוחות הדינים של הס"א שהם עשתי עשר יריעות עיזים כידוע ליודעי חן.

"בשנים עשר" רמז על אופן הב' {שלב ההמשך – מדרגה השניה} של לימוד התורה הקדושה יהיה בדרך הזה, דהיינו להמשיך כולו רחמים שלא להצטרך להמתקת הדינים, דהנה איתא במדרש בשעת מתן תורה בסיני כשראו ישראל את המלאכים נושאי כסא המרכבה והיה בכל צד ג' מלאכים שהם שנים עשר וכו' מיד היו מתאווים לדגלים, וציוה להם השי"ת שיעשו להם ד' דגלים, והטעם שהיה תאותם ותשוקתם להדגלים, הוא מחמת שראו גודל אהבה הנעימה והנחמדה של מלאכים, ולפעמים כשיעשה אדם מצוה אחת בשלימות {לימוד התורה הק' בהתמדה ובעומק ההבנה, והשלימות היא אהבה נעימה ונחמדה, דהיינו מצוות של בין אדם לחברו} אפשר לו לדלג את כל המדריגות בפעם אחד לבוא אל אהבה שלימה, וזהו "ודגלו עלי אהבה - אל תקרי ודגלו אלא ודילוגו עלי אהבה", רמז לדברינו הנ"ל שיכול האדם לדלג ולבוא לידי אהבה שלימה.

וזהו דאיתא בגמרא "קיימו וקבלו", ודרשו "קיימו למעלה מה שקבלו למטה", ישראל קבלו עליהם התורה אז בימי אחשורוש, ולכאורה וכי עד ימי אחשורוש לא קבלו עליהם את התורה? אלא הענין הוא שלא היו יכולים לבוא לידי הרצון הזה של אהבה עד שראו גודל הנס הנעשה להם בימי אחשורוש, וכשנעשה נס לאדם, מחמת זה יבוא אדם לידי אהבת הבורא ב"ה באמת, וזהו "אורה זו תורה", ר"ל שבאו לידי אהבה והאור של תורה מחמת גודל הנס הנעשה להם. "ויקר זה תפילין" כאשר פרשתי כבר תפילין הוא דביקות {כי בתפילין כתוב פרשיות של עסק התורה ועניני אמונה. ובהנחתם הוי כאומר משעבד אני את לבי ומחשבותי לקיים מה שכתוב בהם}, **ואז קבלו עליהם התורה ברצון, שבאו לידי מדריגת אהבה.**

"בשלושה עשר", רמז על לימוד התורה הקדושה {בי"ג מדות שהתורה נדרשת בהם} באופן לעורר השלש עשרה מידות, וזהו שאמרו חכמינו ז"ל "שלושה עשר זמן קהילה לכל היא", רמז שיהא לימודו התורה הקדושה לעורר הי"ג מידות שהם בכל העולמות, וזהו "זמן קהילה לכל היא". וזהו "מלמד שנתעטף הקב"ה כו", שעטף וקיפל העולמות בי"ג מידות.

"בארבעה עשר", רמז למה שציוה השי"ת לזכור מחיית עמלק כמו שאמר הכתוב "כי יד על כס יה" - שיהא השם שלם וכסא שלם, כל זה יפעול בלימוד התורה הקדושה, והוא נגד עולם הכסא.

"בחמישה עשר", רמז לפעול שתהא הסיהרא במילואה כמו שהיה אז בימי יהושע כדאיתא בגמרא ט"ו דורות כו'. ואמר התנא "כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון קורין בט"ו", ע"ד שאמרו חז"ל על פסוק "אם חומה היא נבנה עליה" ודרשו חז"ל "אם היו ישראל עולין בימי עזרא כחומה" ע"ש, ולזה רמז התנא במשנה אותם בני אדם הצדיקים המוקפין באחדות גמור כחומה, קורין בט"ו, ר"ל הם פועלים בקריאתם למלאות הסיהרא כמו בימי יהושע, {שהגיעו לדרגה בשלימות מצוות תלמוד תורה עד שלנו בעומקא של תורה ובמסירות נפש, וזהו הרמז במילוי הלבנה, סימן ותפילה לגאולה השלימה}

הרבי חוזר בדבריו ומסכם את המחשבה והחשיבה עד כדי עשייה בפועל איך לעבוד על המידות, וללמוד תורה דרל העינים המחשבה והכלים של עבודת המידות שזה מה שהיה בימים ההם ומתעורר בזמן הזה קדושת ימי הפורים, וזלה'ק:

"כפרים ועיירות גדולות", "כפרים" ר"ל מי שכופר בע"ז ומחשבות זרות שהוא כמודה בכל התורה כולה, "ועיירות גדולות" רמז על הצדיקים שמבטלים הדינים ע"י תשובתם תמיד, כמו שאמר הכתוב "וננוה היא העיר הגדולה", שע"י שחזרו בתשובה ממעשיהם הרעים נמתק הדין מעליהם, "קורין בי"ד", ר"ל הם פועלים כנ"ל למחות את זכר עמלק, "אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה", ע"ד דאיתא בגמרא "למה נקרא שמם כנסת הגדולה, שהחזירו עטרה ליושנה לומר האל הגדול וכו' שזהו גבורותיו" ע"ש, וגם בגלות הוא רחמים, "והכפרים מקדימין ליום הכניסה", ר"ל שהם מקדימין ברחמים שיהא מתחילה רחמים, שלא יהא שום גבורות ודינים מתחילה ולא יצטרכו להמתיקם, והצדיקים הללו הם ממשיכים השפעות טובות וברכות לעולם, וזה רמז הגמרא "כדי שיספיקו מים ומזון לאחייהם כו", רמז להשפעות שהם ממשיכים לישראל.

וזה רמז התנא **"איזהו עיר גדולה כל שיש בה עשרה בטלנים"**, ר"ל לבטל הדינים צריך עדה שהוא עשרה שיהיו באחדות, "פחות מכאן", פירוש הצדיקים המחזיקים עצמם בפחות ושפלות מכל אדם, "הרי זה כפר", ר"ל כנ"ל הוא במדרגת בני הכפרים שהם מקדימים הרחמים קודם להמשיך השפעות. "באמת אמרו באלו מקדימין ולא מאחרין כו", כנ"ל שהם מקדימים הרחמים שלא יהיה כלל דינים מעיקרא, "ולא מאחרין", ר"ל לעורר רחמים אחר המתקת הדינים, כי אם משתדלים במעשיהם הטובים שיהא מתחילה רחמים.

וזהו **"ביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כיס"**, פירושו מובן ממילא ע"פ הדברים הנ"ל, ר"ל שהצדיקים הממשיכים השפעות הם צריכים להיותם פחותים ושפלים בעיני עצמם יותר מכל אדם, וכאשר פרשנו לעיל שהזירוז הוא ההתחלה בעבודת הבורא כנ"ל, "זריזות מביאה לידי נקיות" כו', וצריך המוכיח המצווה בטוב לצוות על הזירוז, דהיינו כנ"ל שיחזיק עצמו לעולם שהוא אינו אלא כמתחיל בעבודתו יתברך, "וביותר צריך לזרז במקום שיש חסרון כיס", רמז אם ח"ו בעולם חסרון השפעות, צריך הכנעה גדולה יותר ויותר ואז יוכל להמשיך השפעות כנ"ל.

ונחזור לפלוגתא הנ"ל **"מהיכן מתחילין לקרות המגילה"**, "חד אמר מתוקפו של אחשורוש", רמז שזה סובר שמתחילה צריך האדם להשתדל לפעול בלימודו התורה הקדושה להמתיק הדינים שזה רמז "תוקפו של אחשורוש", ר"ל לשבר תוקף הדינים שיהא ידו תקיפה עליהו להמתיקם שלא ישלטו, "וחד אמר מתוקפו של מרדכי", כי זה המ"ד סובר שצריך האדם מתחילה מיד להמשיך הרחמים, שלא להניח הדינים מעיקרא לעוררם. ש"תוקפו של מרדכי" רמז לרחמים, דהיינו להתחיל מ"איש יהודי", ע"ד דאיתא **"כל הכופר בע"ז נקרא יהודי"**, שזה רמז להצדיקים המקדימים רחמים וממשיכים השפעות וברכות לעולם כנ"ל. ואב הרחמן יקדים לנו רחמים תמיד לנו ולכל ישראל. אמן כן יהי רצון.

ב

וְהַחֲדָשׁ אֲשֶׁר נִהְפָּךְ לָהֶם מִיְגוֹן לְשִׁמְחָה וּמֵאֲבֵל לְיוֹם טוֹב לְעֲשׂוֹת אוֹתָם יְמֵי מִשְׁתָּה וְשִׁמְחָה וּמִשְׁלַח מְנוֹת אִישׁ לְרֵעֵהוּ וּמִתְנֻנּוֹת לְאֲבִינָיִם

כדי להבין ולדעת נכון איך מקיימים את המצוות האלה בשלימות כפי שלמדנו רבותינו הק' נ"ע. נביא את מאמריהם בלשון ובנוסח כתיבתם הברור לתועלת שנקיים את המצוות כתיקונם ונבין את עומק מהות חודש אדר וימי הפורים.

בספה'ק קדושת לוי פר' תצוה. זה לשונו הק':

ועשית בגדי קודש לאהרן אהיך לכבוד ולתפארת. דהנה נודע די"ב חדשי השנה ששה חדשים בימי החורף וששה חדשים בימי הקיץ הם נגד י"ב מזלות אשר יש ברקיע ובכל חודש משמש מזל אחד והי"ב מזלות הם כנגד הששה מדות הקדושים בסוד אור ישר ואור חוזר הם י"ב. ואלו הששה מדות הם. האחד, הוא אהבה שיש לאדם את הבורא לעבדו מחמת אהבה להשפיע לו תענוג. והב', יראה שיש לאדם [לירא] מפני הבורא לעבור על מצותיו ולהמרות רצונו. הג', הוא התפארת אשר האדם צריך לראות שהבורא יתברך יתפאר עמו כמו שכתוב (ישעיה מט, ג) ישראל אשר

בך אתפאר. והד' והה"א, הוא האמונה שיש לאדם להבורא ברוך הוא והם תרי מדות אף שהוא אחת והכל נכלל באמונה. והמדה הו', הוא התקשרות מה שאדם מקשר את עצמו בהבורא. והם נגד י"ב שבטי י"ה י"ב אבני החושן. **וחודש אדר** הוא נגד יוסף וממנו יצאו ב' שבטים אפרים ומנשה לכך חודש אדר מעובר. ויש לפעמים שני חדשים אדר ולכן אדר מזל דגים שהוא בחינת יוסף דכתיב (בראשית מט, טז) וידגו לרוב בקרב הארץ. וידוע דזרעו של יוסף נמשל לדג מה דגים שבים מכוסים כך זרעו של יוסף בן פרת יוסף בן פרת עלי עין (שם מט, כב) ודג בצירוף אתוון בהיפך הוא גד. **גד** הוא מלשון מז"ל על דרך גד גדי וסנוק לא (שבת טז): **דבחודש אדר נתרומם מזל ישראל** וכמו ביוסף דהוא ב' שבטים אפרים ומנשה דמנשה רומז על הצרות ישראל על דרך כי נשני אלהים (בראשית מא, נב) ואפרים רומז על הטובות על דרך כי הפרני אלהים, כך בחודש אדר דהוא נגד יוסף היה תחלה בחודש הזה צרה גדולה אשר גזר המלך והמן דהוא מבחינת מנשה, אבל אחר כך נהפך הכל מיגון לשמחה מאפילה לאור גדול מבחינת אפרים. ולזה מרמז הצירוף דג דהדל"ת קודם לגימ"ל דדל"ת מורה על ישראל כשהם בצרה חס ושלום שהם בבחינת דל"ת אבל ג' דהוא בחינת עושר על דרך דאמרו חכמינו ז"ל (שבת קד.) **ג"ד גמול דלים** מתחלה היה התגברות הד' ואחר כך בא ממשלת הג' ונתהפך הכל מצרה לרצה ולהיהודים היתה אורה ושמחה. לכך הצירוף ד"ג אף שבהיפך אתוון הוא **ג"ד גמול דלים דבאמת אצל ישראל השם יתברך אף שמכה אותם בורא להם רפואות תחילה לכך אצל אחשורוש הקדים השם יתברך רפואה אסתר ומרדכי כמו שיתבאר במגילה לכך גם הצירוף של ג"ד נחא דהרפואה הוא קודם למכה לכך הגמ"ל הוא קודם לדל"ת: עכלה"ק**

ובהמשך לזה נבין היטב את דברי ספה"ק דגל מחנה אפרים נכדו וממשיך דרכו של הבעש"ט בפרשת בשלח, שמדות הדג שבאומות העולם אצל ישראל נהפכים הם לגד, וזה סגולת חודש אדר. וזלה"ק:

א. והמן כזרע גד הוא י"ל ע"ד הנ"ל ואיתא בזה"ק פרשה ויחי אמר רבי יצחק אלמלא דהוה גד מבני השפחות הוה שעתא קיימא ליה לאשלמא יתיר מכולהו הה"ד בא גד קרי וכתב בגד חסר א' דהא שעתא קיימא בשלימו ואסתלק מיניה וכו' עי"ש והיינו אלו היה מלא בא' שאלופו של עולם היה שם הוה שעתא קיימא ליה יתיר מכולא רק שהיה חסר א' כנ"ל וזש"ה והמן היינו מה שצריך הכנה שיהיה עילה וסיבה לפרנסה הוא כזרע גד שחסר א' שלא השיג זה שאלופו של עולם הוא העיקר ומסתתר בכל העילות והסיבות כנ"ל אבל אלו היה בא' היינו שידע שאלופו של עולם הוא שם ואין שום דבר מבלעדי או בוודאי היה מזומן לו הפרנסה וכל צרכיו בלי שום עילה וסיבה והכנה כלל והבן: **ב. או יאמר והמן כזרע גד הוא ע"ד בני חיי ומזוני לאו בזכותא תליא מילתא אלא במזל' תליא מילתא והנה גד פירוש מזל כמו גד גדי וכו' והוא שאמר והמן היינו הפרנסה כזרע גד הוא היינו שתלוי במזל:**

ג. או יאמר והמן כזרע גד הוא היינו כמו גומל דלים שהוא רק מצד החסד כך הפרנסה שהש"י מפרנס לכל בריותיו במדת חסדו וטובו אף שאינם ראויים לכך וק"ל:

ד. או יאמר והמן כזרע גד הוא ע"ד כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמים וממילא כפי רחמנותו על הבריות כך מרחמין עליו מן השמים וככה הוא מעורר על עצמו רחמנות מן השמים וזהו והמן היינו הפרנסה והשפע הבאה לו מן השמים הוא כזרע גד ר"ת גומל דלים היינו כפי מה שהוא גומל דלים ומרחם על הבריות כך מרחמין עליו מן השמים: וק"ל:

ה. או יאמר והמן כזרע גד לבן, חנני ה' בזה ברחמי וברו"ח בדרך רמז שיחובר מלת לבן אל כזרע גד ונקדים מה דאית' בגמרא דשבת אתו דרדקי וכו' דאפילו בימי יהושע בן נון וכו' א"ב אלוף בינה ג"ד גומל דלים ז"ח הקב"ה זן אותך ונותן לך חיים וקושר לך כתרים עי"ש והנה לפי פשוטו כ"א היא ענין בפני עצמו א"ב הוא לומד תורה וג"ד הוא ענין אחר היינו גומל דלים ונראה לתרץ באופן שיש לו חיבור ומישך שייכים להדדי ע"פ מ"ש כבר על פסוק אשרי משכיל אל דל דלכאורה היה צריך לומר חונן אל דל ולא לשון משכיל אבל האמת הוא דידוע אין עני אלא מדעת וזה נמשך מזה מי שהוא עני בדעת הוא עני בגשמיות ג"כ וההיפוך בהיפוך, ואף שלכאורה חוש הראיות מכחיש זה אך בוודאי יש דברים בגו ולא ניתן להעלות על הכתב, ונמצא עיקר הצדקה וחנינה לדל הוא כשמרחם עליו להשכילו דעת ויהיה עשיר בדעת ממילא יסתלק ממנו גם עניות גשמיות והיינו שממשיך שכל ודעת לידע חסרונותיו וירגיש גדול עזבם ואז ממילא יהיה עשיר בגשמיות ג"כ וזהו אשרי משכיל אל דל היינו שרואה ויודע איך להמשיך שכל אל דל ובזה יבוטל ממנו העניות לגמרי בגשמיות וברוחניות והוא שרמזו חז"ל בדבריהם אלוף בינה גומל דלים היינו שבכך הוא גומל דלים שאלוף לו בינה ושכל וזהו עיקר החנינה לדל ומה שתלה הדבר ביהושע שאמר שאפילו בימי יהושע לא איתמר וכו' יש דברים בגו ויש לאלוה מילין להבין זאת ואין כאן מקומו: וזהו שרימז הפסוק **והמן כזרע גד לבן היינו פרנסה שמכונה בשם מן ע"ש שצריך הכנה הוא כמו גד היינו גמילות חסדים ר"ל כמו**

שמרחם על הבריות כך מרחמין עליו מן השמים כזרע גד היינו צדקה כמו זרעו לכם לצדקה ואח"כ מפרש איך יהיה אופן גמילות חסדים לב"ן ר"ת ל"ב נתיבות היינו שממשיך לו חכמה מל"ב נתיבות חכמה ודעת והמש"י:

*****

ובספה'ק באר מים חיים, בראשית כ"ד:י"ד: מלמד אותנו את ההנהגה היום יומית איך היא צריכה להיות בעשיית הצדקה והחסד. וזלה"ק:

ונודע אשר במדה שאדם מודד מודדין לו מגילה י"ב: ולבעל החסד גם הקב"ה רודף לעשות צדקה וחסד אף שהוא אינו מתפלל ומבקש מלפניו כלל וגם לפעמים אינו יודע כלל מהדבר והקב"ה מפליא לו נסים ועושה לו חסדים, ולא כן בבעל המרחם כי הקב"ה ירחם עליו בעת צרה כשמצטער ומבקש רחמים מבוראו אז ירחמנו עושהו ולא קודם לראות בצרתו. ולזה הנה בעל החסד הלז כשהולך בשוק ומוצא עני הנאנח ומצטער עד מאוד והעני מראה לו פנים זועפות, והנה ודאי אשר ימלא לו שאלתו, ואכן לא די לו בזה כי זה הוא רק מדת המרחם ולא מדת החסד, והוא דוקא חפץ חסד הוא. ועל כן מה עושה, כזה עושה. שכאשר העני מבקשו דינר או שתיים, הוא מוסיף לו על שאלתו ונותן לו ד' או ה' ובזה ההוספה שמוסיף לו מקיים מדת החסד, כי זה לא שאל מאתו כזה לומר שמרחם עליו למלאות שאלתו, רק מוסיף לו מעצמו כי יש בלבו מדת החסד לתת מעצמו שלא בשאלת העני.

*****

בספה'ק זר זהב מהרבי וואלה' סטריקעבער זצוק"ל היטיב לבאר תוכן מצות מתנות לאביונים ומצוות הצדקה וזלה"ק:

ומתנות לאביונים. במצוה זו יש לתת לב, וכי אין אנו יוצאים המצוה כי אם באביונים, ופוק חזי מאי עמא דבר ובגמרא עיני עניים נשואות למקרא מגילה. אבל משכיל על דבר ימצא טוב, כי המצוה מרמזת לעני, שכמו שהנותן בעין יפה הוא נותן, כן גם הענייקבל באהבה וחשק גדול כאשר תאב הרבה, ויתאהבו זה לזה. כי הימים האלה זמן קהלה לכל הוא, באהבה ואחזה וריעות. והדבר הזה מסור ללבו של עני.

ובאמת עיקר המכוון במצוות הצדקה, היא באופן הזה להיות הנותן והמקבל דוגמת איש ואשה, עיין בהקדמת הזהר פקודא תשיעאה ותלמד את כולה, רק בימי הפורים זרזו על זה אנשי כנסת הגדולה ביותר. וזה לשון הזהר הק'.

פקודא תשיעאה למיחן למספני ולמיהב לון טרפא. דכתיב נעשה אדם בצלמנו כדמותנו. נעשה אדם, משותפא כלל דכר ונוקבא. בצלמנו, עתירי. כדמותנו, מספני. {דהיינו כמו איש ואשה נאמר והיו לבשר אחד, וכן כביכול צלם ודמות זה דבר אחד כמו כן עשיר ועני זה דבר אחד}

דקא מסטרך דדכורא עתירי, ומסטרך דנוקבא מספני. פמה דאנון בשותפא דקא. {ומהי שותפות המשל איש ואשה וכנגדו הנמשל עשיר ועני} וחס דא על דא ויהיב דא לדא וגמיל ליה טיבו, הכי אצטריף בר נש לתתא למנהי עתירא ומספנא בתבורא דקא, ולמיהב דא לדא ולגמלאה טובא דא לדא. {מרחמים ומרבים אהבה זה על זה, איש ואשה ואשה על האיש, העני על העשיר והעשיר על העני. ונותנים אחד לשני ומעניקים וגומלים רק טובה וברכה} ומוסיף הזהר הק' ללמד אותנו שהקשר של נותן הצדקה צריך להיות ברצון וחמדת הלב, וזה המעלה הכי גדולה של האדם, והשכר יהיה שתמיד הנצחון בידו.

וירדו בדגת הים וגו' רזא דנו חמינו בספרא דשלמה מלכא, דכל מאן דחס על מספני ברעותא דלכא {בחמדת וחשקת הלב, בגעועין וכיסופים מעומק הלב}, לא משתני דיוקניה לעלם מדיוקנא דאדם הראשון. וכיין דדיוקנא דאדם אתרשים ביה, שליט על כל ברין דעלמא בההוא דיוקנא. דקא הוא דכתיב, בראשית ט"ב: ומוראכם וחתכם יהיה על כל חית הארץ וגו' פלהו זעין ודחלין מההוא דיוקנא דאתרשים ביה, בגין דקא הוא פקודא מעלמא לאסתלקא בר נש בדיוקניה דאדם על כל שאר פקודין.

מנא לן מנבוכדנצר (חייבא). אף על גב דחלם ההוא חלמא, פל זמנא דהנה מיחן למספני לא שרא עליה חלמיה. פינן דאטיל עינא בישא דלא למיחן למספני, מה כתיב, (דניאל ד':כ"ח) עוד מלתא בפום מלכא וגו', מיד אשפני דיוקניה ואטריד מן בני נשא. ויגין כף נעשה אדם. פתיב הקא עשיה, וכתיב הָתָם (רות ב':י"ט) שם האיש אשר עשיתי עמו היום בועז. {מלמד אותנו הזהר הק'. ש לב טוב והנהגה נכונה במצוות הצדקה היא באה על ידי רצון וחמדת הלב שאדם חושק בטובת חברו-העני ושורש הענין הוא על ידי עין טובה כדמאמר חז"ל עין רואה ולב חומד. אבל כשאדם יש לו עין רעה - עין רואה רע ואז הוא לא מקיים את המצוה מצוות הצדקה ליחוד השלם כמו חתן כלה. בזה מאבד הוא צלם אלוקים ונמשל כבהמות נדמו!}

ועל ידי זה שנתעורר ונקיים את מצוות מתנות לאביונים וכל השנה את מצוות הצדקה כמו שלמדנו יקויים בנו הפסוק

טוב עין יבורך

פורים בזמן השואה

תיאור מדויק איך קיימו את הפורים במחנות הנאצים

מהראוי לנו לקיים את המצוה שאל אביך ויגדך זקינך ויאמרו לך, כדי שנבין נכון את מהות המצוות והנהגת יהדות בחיי היום יום, אנחנו מביאים דברי תורה שנאמרו ונכתבו בפורים בשנות מלחמת העולם השנייה מהרה"ק האש קודש מפסיצנא הי"ד צוק"ל. שמדבריו הק' אנחנו לומדים איך היהודים התנהגו במחנות. לומדים את עומק שורש מצוות הפורים. לומדים מה זה ואיך מקיימים נכון אמונה בהשם. ונדע שגדולתם של היהודים בשואה האיומה לא היתה רק שנלחמו לקיים מצוות, אלא כל הזמן למדו מוסר והתחזקו ביראת שמים ואמונה חזקה.

בימים ההם יכלו להיות מרוכזים בלימוד ואמונה חזקה בזמן הזה ודאי שנתחזק באמונה ויראת השם ונזכה לשמחת גאולת פורים כראוי ולשמחת גאולת ניסן הסמוכה לה ויבא הכתוב השלישי גאולה השלימה במהרה בימינו אמן

בברכת שמחת הפורים וקיום מצוותיה כתיקונה

נח גד ויינטראב במוהרי"ד צוק"ל

שנת ת"ש, פורים

איתא בת"ז הק' שפורים כיום הכיפורים, אפשר מרמז גם לזה, שכמו יוה"כ התענית והתשובה ביום זה, לא אם רוצה אותם האדם לעשותם עושה, רק בין אם רוצה בין לא, מקיימם מפני גזרת הקב"ה, כן גם שמחת פורים, לא רק אם האדם מעצמו בשמחה או עכ"פ במצב שיכול לשמח א"ע צריך הוא לשמח, רק גם אם הוא בשפלות ובשבירת הלב, המוח וכל רוחו נרמס, חוק הוא שצריך עכ"פ איזה ניצוץ של שמחה להכניס אל לבו.

וכן גם ממעלה למטה, כמו שיוה"כ עצומו של יום מכפר, ואפילו אם לא השלים כל תשובתו אומר רבי שמכפר לו, יומא דף פ"ה כן גם בפורים אף שלא היה האיש הישראלי בשמחה כפי שצריך לחיות וממילא כל עבודתו שבפורים לא היתה בשלימות מ"מ הישועה והשמחה שהפורים פועל על ישראל גם עתה פועל ועושה.

שנת תש"ב, זכור

זכור את אשר עשה לך עמלק וכו'. כל הנחשלים אחריו וכו' תמחה את זכר עמלק וכו'. הנה אף שבפועל ד' ית' צריך לקיים עתה מחה אמחה, מ"מ הלא הנה התורה היא בכ"מ ובכל זמן ובמה עלינו לקיים עתה את התמחה זכר עמלק, וכן נבין למה הניח משה את ידו על רגעי שיחי' ח"ו גבר עמלק, ומה מלמדנו זאת, ומה מלמדנו הא שאיתא בגמרא בזמן שישראל מסתכלין כלפי מעלה ומשעבדין את לבם לאביהם שבשמים, הא גם כשאין מסתכלים כלפי מעלה יכולין לשעבד את לבם לאביהם שבשמים, ובתפילה אדרבה צריך להיות עיניו למטה.

אבל יש לדקדק בהפסוקים שאומרים אחר הנחת התפלין ומחמתך וכו' ובחסדך תגדיל עלי ובגבורתך תצמית אויבי וקמי, והוא פסוק בתהלים קמ"ג אבל שם נאמר ובחסדך תצמית אויבי, ולמה זה אומרים כאן בגבורתך וכו' לא כמו שהוא בפסוק אולי יש פסוק במקום אחר ששם נאמר בגבורתך, אבל לא זכרנו פסוק כזה וגם חפשי ולא מצאתי.

ואפשר כי כשהקב"ה מאבד את הרשעים שונאי ישראל יש שגם מישראל נתפסים עמהם, דכיון שניתן רשות למשחית וכו' וגם במצרים נאמר ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בוקר, והרבה פעמים ישנן צרות שישראל סובלים, והם רק לאבד את רשעי אוה"ע, וישראל רק עמהם נתפסים, וכמו שענינו ראו במלחמה הקודמת, שסבלו ישראל, ואחר זה ראינו שהיתה מן השמים כדי לאבד את מלכות הרשעה עם הצאר שברוסיא שונא ישראל שלא הי' יכול שום איש לחשוב זאת מקודם, וישראל שסבלו, רק עמהם נתפסו, לכן ביקש דוד המלך, גם כשתבוא לענוש את הרשעים שונאי ישראל, לא במדת הגבורה תאבדם כי אז ח"ו גם אנשים מישראל יוכלו להתפס עמהם, והלא גם איש אחד מישראל יקר בעיניך ד',

לכן ובחסדך תצמית אויבי וקמי במדת החסד ואז לא יתפס ח"ו שום איש ישראל עמהם, כי בשבה"כ שמזה נמשך כל דין ועונש, ע"י בחינת החסד היתה, כמ"ש בעץ חיים שע"י פ"ו ובהגות וביאורים שם אות ד', שלכן בג' הראשונות לא היתה

שבירה רק בז"ת, מפני שג' הראשונות ג"כ חסד, משא"כ ז"ת שהם של דין כשבא בהם אור רב ממרום שהוא בחי' חסד לא יכלו לסבול ונשברו וגם מפלת סנחרב בימי חזק' (סנהדרין דף צ"ה) אמרו חז"ל שאת שירת המלאכים שמעו ומתו, וא"כ בחי' ובחס"ד תצמיח אויבי היתה, שאור רב של שירת המלאכים נגלה להם, ולכן לא נתפס שם שום איש ישראל רק ישראל היו ישנים על מטתם ואויביהם נאבדו.

ואפשר זהו רמז כל הפסוק ובחסדך תצמיח אויבי והאבדת כל צוררי נפשי כי אני עבדך, לא במדת הגבורה רק במדת החסד, והאבדת כל צוררי נפשי שהם צוררי נפשי ולמה הם שונאים את נפשי כי אני עבדך, בשביל שאני עבדך, לא את גופי בלבד הם שונאים רק בעיקר את נפשי, בשביל שאני עבדך, לכן אם תאבדם במדת הגבורה בין כך ובין כך הם מרויחים בזה, ראשית באלו אנשים מישראל הקדושים שנתפסים ונאבדים ח"ו, והשנית אפילו אותם שהשומר ישראל שומר אותם לבל יגעו, אבל ביסורים כמעט כולם מתיסרים וצרות קשות ומדות מאוד כולם סובלים, הן של עצמם הן של שאר ישראל אשר את כל לב לרסיסים תקרענה ואת כל החיים מרה תמררנה, וכל איש הולך שחוח נשבר וכפוף עד לארץ מלא עצבות שהיא היפך מתנאי התורה תפילה ועבודת ד', הצריכות התחזקות ושמחה, ובפרט כשהצרות נמשכות, אז גם מי שהי' מחזק א"ע ואת שאר ישראל מתחילה, ג"כ נלאה מהתחזק ויגע מהתנחם, אף אם ירצה להתאמץ ולאמור איזה דברי נחומים והתחזקות, חסרים לו דבורים כיון שבמשך ימי הצרות הארוכות כבר דיבר ושנה את כל מה שהי' יכול לדבר וכבר נתישנו הדיבורים ולא יפעלו לא עליו ולא על זולותיו השומעים.

ודרך אגב נראה לי גם מן הנסיון, שאף שהאדם צריך לקוות בכל רגע שיושיעהו ד', מ"מ לא יסמוך את כל עצמו על התחלת בלבד שמייד תבוא ישועתו, כיון שבאם ח"ו עובר איזה זמן ולא באה הישועה נעשה מזה כמ"ש בפסוק תחלת ממושכה מחלת לב, ובפרט כשסומכים עצמם על איזה הבטחה או איזה דרך הטבע שעתה כבר תבוא הישועה ולא באה, נופל רוחו ונשבר האיש מזה עוד יותר, לכן יחד עם התקוה לישועה במהרה, צריכים גם לאמור את דברי עלי הכהן, (שמואל א' ג') אלקי"ם הו"א והטו"ב בעיניי יעשה"ה, כל העולם של הקב"ה הוא גם אנחנו לא שלנו אנו רק של הקב"ה, אל העולם ברצון ד' באנו וקיומנו ברצונו הוא, אף אל עולם העליון ברצונו ית' נלך, ומה שהוא ית' רוצה הוא הטוב, ואין לנו רשות לבעט ח"ו ברצונו, צריכים להתפלל ולהתחנן אליו ית' שיטיב עמנו חסדים טובים, חסדים נגלים אבל כשח"ו רוצה הוא ית' ליסר אותנו, גם זאת צריכים לקבל באהבה, ולקוות שלא יעזבנו, רק יושיענו ויקרבנו אליו ית', כלומר כשהאיש מחזק א"ע רק בתקוה לישועה, אז את הרגשת רעת וכאבי היסורים לא החליש ולא הקל בו, ואז קשה לו לסבול כשח"ו הישועה מתאחרת, משא"כ כשיחד עם התקוה לישועה גם כופף את ראשו ואומר אלקים הוא והטוב בעיני יעשה, אז את ההרגשה המרה של רעת וכאבי היסורים, הוא מפיג ומחליש, ואז יכול הוא לסבול יותר, ובכח התקוה יותר להפית בו רוח חיים גם כשח"ו לא באה הישועה בזמן שקוה לה.

ואפשר בזה להבין את רמז הפסוק ביעקב אבינו ויקומו כל בניו וכל בנותיו לנחמו וימאן להתנחם ויאמר כי ארד אל בני אבל שאולה ויבך אותו אביו, שע"פ פשוט למה נכתב " כ ל ", כל בניו וכל בנותיו, מה נפ"מ אם כל בניו וכל בנותיו, ומה הי' חסר אם הי' נכתב רק בניו ובנותיו, וכן בפ"י הפשוט פרש"י שאמר כי ארד וכו' שיתאבל עליו כל ימי חייו, ולמה באמת לא יתנחם הלא הכל מד' הוא, ולמה על ויבך אותו אביו פרש"י שיצחק בכה ולא פשוט יעקב אביו של יוסף שלא רצה להתנחם בכה, ולהנ"ל אפשר מרמז לנו, לא שיעקב לא רצה להתנחם לגמרי, רק כיון שחשב שיוסף מת, רצה להתנחם רק אך בזה שכיון שד' סיבב כך, מוכרח כן להיות, ורק בדברי תנחומים שלהם לא רצה להתנחם, ואמר מה יועילו דבריכם כי אפילו אם עתה בתחילה יפעלו עלי להרגיע אותי, אבל סוף כל סוף כשיאריך הזמן ויוסף לא יבא, אז עד שאלך מעוה"ז ואפטר, כבר יחסר לכם דברי נחומים, ודברים אלו כאשר תשנו תשלשו וכו' ג"כ לא יפעלו עלי, וזה ויקומו כל בניו וכל וכו' אף שכלם קמו לנחמו ויותר ימשכו דברי תנחומותיהם, מ"מ ארד אל בני אבל שאולה, כי עד שירד שאולה היינו שיפטר, גם דברי כל בניו וכל בנותיו לא יפעלו, ומוטב להתנחם רק בזה שהאלקים הוא והטוב בעיני יעשה, וכיון שהפסוק אינו אומר בזה שיעקב לא רצה להתנחם לגמרי לכן פרש"י על ויבך אותו אביו שיצחק בכה, ולא על יעקב, כי יעקב התנחם בזה שכך הוא רצון ד'.

נחזור לענייננו דוד המלך ביקש ובחסדך תצמיח אויבי וקמי, בחסד, כדי שח"ו לא יתפס איש ישראלי בדין שעליהם, והאבדת כל צוררי נפשי השונאים של הנפש שלי על שאני עבדך, וכשח"ו יפגע גם בי דין כבר הם מרויחים כי אפילו מי שהדין אינו פוגע בו מ"מ כיון שנפשו נדכאה ונשברה וקשה לו לעבדך בהתחזקות כבר הם מרויחים, אבל אחד הנחת תפלין אומרים ובחסדך תגדיל עלי ובגבורתך תצמיח אויבי וקמי, כי בהלשם יחוד אומרים תפלין של יד הם כנגד זרוע הנטויה שפעל ד' במצרים, ושם הי' נגוף ורפא, נגוף למצרים ורפא לישראל כנודע, ולא פגע מדת הדין בישראל רק גם הדין הי' לטובת ישראל ונכללא שמאלא בימינא. ובה מובן אם תפלין של יד הוא לזכרון זרוע הנטויה למה לא נצטוינו להניח על יד ימין כמ"ש בשירה

ימינך ד' וכו' ימינך ד' וכו' אבל גם שמאלא אתכלל בימינא. ועל דרך הדרוש אפשר זה הרמז וירא ישראל את היד הגדולה, כיון שלא היתה בחי' יד אחת רק ב' בחי' הידים ימין ושמאל לטובתם, לכן נקראת יד הגדולה.

הענין לפי שאיתא בספ"ק הוא, דכיון דאור ד' הוא למעלה מדין, ורק כשנשתלשל למטה נעשה דין, לכן בעליות האורות ועליות ישראל גם הדין נעשה רחמים לישראל, ובספרי כ"ק א"מ הרה"צ והקדוש וכו' צוקללה"ה איתא כיון דראשית מחשבת הבריאה היתה שגם הדין יהי' לטובת ישראל לכן כשנתגלה ראשית המחשבה גם הדין נעשה רחמים לישראל. ולהבין יותר מעט את הענין של ראשית המחשבה ששם גם הדין חסד לישראל גם לפי שכלנו הקטן והשייך להעבודה לפי מצבנו הנשבר אפשר, דצריכים להבין הא דאמר רש"י מתחלה עלה במחשבה לברוא אה"ע במדה"ד ראה וכו' שיתפה למדה"ד, איך שמה בריאה עם דין יחד, עלה במחשבה לברוא במדה"ד, והא בפתח אלי' אומרים שהדין הוא קצר היינו שמסתיר את האור, ובריאה היא התגלות אבל במשל אנושי הוא דכשרוצה איש לעשות חסד קטן עם זולתו, אינו צריך התגברות, משא"כ כשרוצה לעשות חסד גדול וליתן לו סכום הגון למשל, אז צריך להתגבר, היינו שצריך לשמש במדת הגבורה כדי לעורר בקרבו מדת החסד הגדולה ולגלותה, ומה הוא עושה במדת הגבורה, שמתגבר הוא על עצמו, שקשה לו לעשות חסד כזה וליתן לו סכום גדול, ומתגבר על עצמו ועושה. נמצא שזהו החילוק, כשעושים הדין בעצמותו יכולים לגלות ע"ז גם חסד, ואדרבה חסד גדול א"א לגלות בלא גבורה כזו, משא"כ כשעושים גבורה בזולתו, אז הוא דין של הסתר, לכן כדי לברוא עולמות של צמצום, הוצרך כביכול התגברות על עצמו, כיון שהוא ית' רחוק ולעילא מכל צמצום ובלתי בעל גבול, וחזן מזה הלא נודע שהצמצום הראשון בבריאת העולם הטהירו עילאה היתה כביכול צמצום בעצמות האור, לכן מתחילה עלה במחשבה לברוא את העולם במדה"ד, דבמחשבה היינו בעצמותו כי הוא ודעתו אחד כנודע, שם הי' הצמצום בראשית הבריאה בבחי' התגברות על עצמו כביכול לא בזולתו, אבל כשהתחיל הדין להתפשט גם על הבריאה אז ראה שאין העולם מתקיים, אבל הדין שבמחשבה אדרבה הוא התגלות החסד, לכן ישראל ששורשם הוא בחי' מחשבה, שם גם הדין הוא חסד, וביצ"מ שנתגלה ראשית המחשבה הי' נגוף ורפא יחד, נגוף למצרים ורפא לישראל, בבחי' יד הגדולה, ואחר הנחת תפלין שהוא בחי' זרוע הנטויה שבמצרים, אומרים ובגבורתך תצמית אויבי וקמי, ומ"מ לא יתפס ח"ו שום איש מישראל, רק יהי' אך טוב וחסד לנו.

נמצא, שכשרואים ח"ו דין, אז העצה להתגבר על עצמו. כי ראשית הדין הוא התגברות על עצמו שמזה נתגלה החסד, רק שעתה מתפשט דין על זולתו וכשאישי ישראלי מתגבר ע"ע פועל להעלות את הדין לראשיתו להתגברות כביכול ע"ע ולגלות חסד גדול גם לעולם הזה ולכל צרכי הגופניים הצריכים לנו. והנה תמיד היתה לנו עבודה להתגבר ע"ע על התאוות ויצה"ר, בבחי' איזה גבור הכובש את יצרו ועתה נתוספה לנו עבודה להתגבר ע"ע על הנפילה ושברון רוח שלנו, ולהתחזק בד', הן מאוד מאוד קשה הדבר, כי היסורים קשים מנשוא, ד' ירחם, אבל בזמן שאנשים רבים מישראל נשרפים חיים לשם ד', ונהרגים ונשחטים רק מפני שהם יהודים אז צריכים גם אנו עכ"פ לעמוד בנסיון הזה ובמס"נ הזאת להתגבר ע"ע ולהתחזק בד'.

וזה הרמז זכור וכו' אשר קרך בדרך שרוצה לקרר אותם ולהשפיל אותם ויזנב בך כל הנחשלים אחרך לאותם שנופלים אחריהם [די וואס פאללען אונטער זיך] היינו שרוחם נופל בקרבם, בהם הי' יכול עמלק לפגוע, ומש"ר הראה לנו שגם במלחמה וגם בשעה שגבר עמלק שלפי ראות עינינו אין רואים עוד שתבוא הישועה לנו מ"מ נסתכל כלפי מעלה ונצפה לישועה שתבוא ממרום פתאום שלא בדרך הטבע, לכן יניח ידו וגבר עמלק, להכניס בישראל שגם אז יסתכלו כלפי מעלה ויצפו לישועה, אבל לא זו בלבד רק גם לשעבד את לבנו לאבינו שבשמים ולקבל הכל באהבה כל עוד שלא באה הישועה, וע"ז מעוררים שיתהפך הדין לרחמים כנ"ל ויקוים תמחה את זכר עמלק.

אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שיימחה זרעו של עמלק, להבין הלשון זרעו וכו' הגם שהראשון הי' שמו עמלק וכולם זרעו הם, מ"מ הא גם כל האומה נקראת עמלק, כמ"ש הפסוק בפ' שלח עמלק יושב בארץ הנגב, וכן בשמואל אגג מלך עמלק, והי' צ"ל עד שיימחה עמלק, אבל הרמז הוא עד שיימחה מה שעמלק זרע, כי גם אחר שיימחה עמלק, הזרעים שזרע, ישארו, השבת שמחללים הרבה מישראל ר"ל באונס מפני צרותיו של עמלק, ישאר בכמה מהם זמן רב מחולל אצלם, וקדושתו מחוללת, ולא יפחדו כ"כ מלעשות בו מלאכה כמו עד עתה, הנהירות ממאכלות אסורות לא תהא אצל הרבה מהם כ"כ חמורה כמו עד עתה אם ח"ו נכשלים בהם בימי עמלק, והאם אותם בני הנעורים שמוכרחים להתבטל מתורה ואינם יודעים בעצמם אם חיים הם מצער וצרות ר"ל, ישובו במהרה להכניס את ראשם ורובם לתורה כמאז, גם אחד שיימחה עמלק, אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שיימחה גם זרעו של עמלק, הזרעים שזרע בנו, ולכן מחה אמחה את: זכר עמלק, כי הלשון כפול מודה על מהירות הדבר כמו ועל השנות החלום פעמים כי ממהר אלקים, ועל משה משה שקרא ד' בסנה בלא פסיק טעמא איתא במדרש (מדרש רבה שמות פ"ב) משל לאדם שנתן עליו משוי גדול וקורא פלוני פלוני קרובי פרוק מעלי וכו' היינו ג"כ לשון מהירות, מחה אמחה מהרה כדי שלא ישאר אחריו הרבה זרעים.

שנת תש"ב, פורים

שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי. להבין הא עיקר שמחתם היתה מישועתם לא על שנתלבש מרדכי בתכלת ולבוש מלכות, ולמה הקדים עוד בשיר את הישועה של לבוש התכלת לתשועתם היית לנצח ותקוותם בכל דור.

אבל הפסוק אומר תפילה לעני כי יעטוף וכו', כי כשבאים יסורים מעטים על האדם ח"ו, אז יכול להסתירם בקרבו, מפני שהם קטנים ממנו והוא מקיף אותם, וכשמתרבים יותר כבר אינו יכול להסתירם רק מוכרח לגלות אותם בדיבור או בכ"י או צעקה, מפני שנתרבו עד שאינו יכול להקיפם, משא"כ כשמתרבים ח"ו עוד יותר אז הם מקיפים אותו וכלו מעוטף בהם בבחי' ויקף ראש ותלאה (איכה ג' ה'), תפילה לעני כי יעטוף את עצמו בתעניות וצרות, לכן לפני ד' ישפוך שיחו, ששופך את כל עצמו, וכמו שאמר במזמור אלי אלי למה עזבתני [מזמור כ"ב] כמים נשפכתי, וכן להיפך כשד' עוזר לאיש רק ישועה קטנה כפי צרכותיו אז הוא מקיף את הישועה שבאה לו, משא"כ כשעוזר לו הרבה יותר מכפי צרכותיו אז הישועה מקפת אותו כמש"נ על חודש ניסן שהישועות בו מקיפות.

הענין אפשר כי נודע שבאורות וספירות יש אור פנימי ואור מקיף

אור פנימי, הוא אור קטן שיכולה הכלי לסובלו. ואור מקיף, הוא אור רב שאין הכלי יכולה לסובלו ויוצא ומקיף אותה מבחוץ, וכל הישועות ע"י הספירות ד' משפיע לנו כנודע, לכן כשד' שולח לאיש ישועה ע"י איזה ספירה, אם רק מבחי' אור פנימי של הספירה מאיר לו אז הגם שאו"פ של הספירה גדולה הרבה גם מאור מקיף של האיש, מ"מ כיון שמן או"פ באה, לכן גם לו ישועה רק בחי' פנימה ניתן, היינו רק כפי צרכותיו, משאין כן כשמן אור מקיף של הספירה באה, אז גם לו ישועה רבה בחי' מקיף, יותר הרבה מכפי הצריך לו ניתן.

ואפשר שבשביל זה בנס חנוכה שהי' בא"י בזמן ביהמ"ק מ"מ היתה. ישועתם רק לפי צרכותיהם בלבד שנשתחררו מן שונאיהם שבאו עליהם, ולא שיכבשו הם את ארץ אויביהם, משא"כ בפורים שהי' בארץ עממין ואכתי עבדי אחשורוש אנן, מ"מ לא בלבד שצרכותיהם נתמלאו ולא הרגו אותם, רק עוד ונהפך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם, ויהרגו בהם כמה רבבות, והוא דאיתא בפרדס דבאור מקיף אין שום פגם שולט, ולכן מותר ליכנס בטלית קטן וציצית לביה"כ, כיון שאין הקליפות של ביה"כ נאחזות בט"ק וציצית שהם בחי' אור מקיף, לכן בנס חנוכה שהי' בא"י וביהמ"ק קיים היו ראויים יותר לישועה, ולכן יכלה הישועה להמשך גם מאור פנימי והיתה רק כפי צרכותיהם,

משא"כ בפורים בגלות דאכתי עבדי אחשורוש אנן לא היו ראויים כ"כ לגאולה וכנודע ממדרש שהי' קטרוג וכבר נכתב ח"ו גזר דין עליהם, הוצרכה הישועה לבוא מאור מקיף שאין פגם וקטרוג שולט, ועי"ז היתה הישועה יותר מצרכותיהם.

וזה שושנת יעקב צהלה ושמחה וכו' תכלת מרדכי, שכאשר ראו שגם בפועל נתלבש בבגדי ישע, הבינו שמבחי' אור מקיף באה ישועתם ושמחו שהבינו שתשועתם תהי' לנצח ותקוותם בכל דור, ובין ראויים לגמרי בין שלא יהי' הדור ראוי לגמרי תמשך ישועה מפורים לכל דורות מישראל, כיון שאז בפורים היתה הישועה מבחי' אור מקיף שאין שולט פגם וקטרוג רק תמיד נמשכת.

וזה שושנת יעקב צהלה ושמחה וכו' תכלת מרדכי, שכאשר ראו שגם בפועל נתלבש בבגדי ישע, הבינו שמבחי' אור מקיף באה ישועתם ושמחו שהבינו שתשועתם תהי' לנצח ותקוותם בכל דור, ובין ראויים לגמרי בין שלא יהי' הדור ראוי לגמרי תמשך ישועה מפורים לכל דורות מישראל, כיון שאז בפורים היתה הישועה מבחינת אור מקיף שאין שולט פגם וקטרוג רק תמיד נמשכת.

גיליון זה

לכבוד זקינינו שר התורה והיראה בדורו מרן מחבר הספה"ק בית חדש

רבינו יואל סירקיש זצוק"ל יומא דהילולא שלו כ' אדר

לכבוד רבן של כל בני הגולה והגאולה רבי של תורה ויראת שמים

הרבי הנועם אלימלך מליזענסק

כ"א אדר תקמ"ו- תשפ"ה

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל